

V A N A M Ä N G U M E E S

Mälestuspilte kaugest jõuluõhtust

Kirjutanud ühe lasteteatri mängumehe mälestuseks

A o V a k s

PEDAGOGIKA
ARHIIVMUUSEUM
FOND K15535-9

Rootsis 1973.

T e g e l a s e d :

Vana Mängumees, rändaja nukuteatriga

Võõrastemaja peremees

Kuldjuuks (nukk Kuldjuuks)

Margus (nukk Margus)

Konn

Kolm nõida:

Väikene Ääh

Keskmine Ööh

Suur Uuh

Kräuks - Nõiameister, must kass

Luud, kes ise pühib

Lumehelbed

Näidendis esinev "Ränduri laul", samanimeline, on võetud Heino Vaksi lastenäidendist "Rotikuningas" (milline lavastus omal ajal Tartus Vanemuises ja Tallinnas Draamateatris).

Aeg ja koht:

Hulk aastaid tagasi, jõuluõhtul, ühes väikeses alevikus.

T ä h e l e p a n u k s !

Käesoleva näidendi lavastamiseks ja ettekandmiseks on vajalik auto-ri nõusolek.

Katusealune pööningupealne, nähtavate sarikate ja jämedate ristpalkidega, suure aknaga keskel ja madala uksega vasakul.

Pööningupealses mõned mööblitükid: voodi, madal laud, pingid, kapp jne. Väikeseruudulisest, katkisest, pooleldi lahtisest ja ripakile vajunud, aknast tuiskab vihisedes ja keerutades lund sisse, närused kardinaribad keerlevad aknaavause ümber tuisu tantsule kaasa.

Kaugusest, läbi lumesahina ja tuisuvihina kostab suupilli toone - nagu katkendiliselt, vaibudes ja jälle kasvades aeglaselt koos tuule-flöödiga "Ränduri lauluks".

Mängumees: (Laulab kaugel lumetuisus).

Rändan ja rändan nii lõpmata -
rändan ja rändan - teel üksinda.

Ma rändaja laulik, kes rahu ei saa,
kel' puudub kodu ja isamaa!

Suvel ja talvel käin pikka teed
ja kuhu juhtun, seal olen ööd:
Kodu mul pole, ei isamaad -

ka armsamat pole, kes nutma mind jääb ...

Ma rändaja laulik, kes rahu ei saa,
kel' puudub kodu ja isamaa!

(Laul kaob jälle tuisku ja tuulevihinasse, vaibub).

Kompsivad sammud ja hääled nagiseval trepil.

Võõrastemaja peremees: (avab ukse, astub ees sisse, tema järel Vana Mängumees) Siin - see on ainuke ruum, mis mul veel vaba on - siin võid olla ööd!

Mängumees: Siin - ?

Võõrastem. perem.: Siin jah! See on viimane vaba nurgake - terve maja on puupüsti täis!

Mängumees: Tänan! (võtab kandekasti, milles nukud, seljast)

Võõrastem. perem.: Tänu eest ei saa tänapäeval midagi - ka see tuba siin maksab raha - !

Mängumees: (otsib tasku põhjast raha)- Kroon - ?

Võõrastem. perem.: Kroon! (sirutab käe teise saamiseks)

Mängumees: Kaks krooni? (annab ka teise krooni)

Võõrastem. perem.: Kolm!

Mängumees: (ulatab kolmanda krooni) See on mu viimane!

Võõrastem. perem.: Viimane küll - aga sul on nüüd öömaja - kuule kuidas torm väljas möllab!

Mängumees: Kui saaks ka natuke süüa?

Võõrastem. perem.: Süüa! Kas ma kuulen õieti - süüa? Muidugi hanepraadi hapukapsastega, pruune kartuleid ja musta õlut! Sooja vanni ja sule patju - mis sa veel unistad! - ja kõik selle s u u r e raha eest - kolme krooni eest - kuule, sa oled ikka päris häbematu!

Mängumees: Häbematu ma küll ei taha olla! - Ainult pisut süüa - siin sees hüüab leiva palukese järele ...

Võõrastem. perem.: Mh! Raha sul ei ole? (uurib lähemalt Mängumehe kandekasti) Mis sul seal kastis on? Midagi müügiks? Ehk saame kaubale?

Mängumees: See on mu ainuke varandus - ja seda ma ei müü!

Võõrastem. perem.: Varandus?

Mängumees: Mu nukukesed, kes liiguvad, kõnelevad, tantsivad ja laulavad - aga need ei ole midagi sinu jaoks!

Võõrastem. perem.: Ära ütle! Tantsivad ja laulavad? Näita siia! (astub kasti juurde, seda poolvähgisi avades.)

Mängumees: (kes on teda püüdnud takistada) Need ei ole sinule - !

Võõrastem. perem.: (vaatab kasti, üllatunud naeruga) Äh-äh! Need on ju kaltsudest - need sinu nukud! Kaltsu-puntrad! Äh-äh! Tantsivad ja laulavad! Kuule sa oled siit ülevalt päris oh-oh! (lahkudes) Tantsivad ja laulavad...

Mängumees: (sulgeb õrnalt kasti) Kuulsite, ta ei taipa midagi - ta peas on ainult raha! Ta ei aima, et teie sees tuikab samuti süda - hõiskab ja laulab... nutab ja kaebab...(pane kasti voodile)

Võõrastem. perem.: (tuleb tagasi veekannu ja leivatükiga) Siin on sulle sooja vett! - Vaata, vaarikavarred on ka siin sees - nii et see on priima tee ja lisaks hea kärakas leiba - Näed, ma ei ole mingi metsaline, ka minul tuikab süda sees (asetab kõik lauale) ja siin on veel hea jupp küünalt! Näed, kõik on ju kõige paremas korras! Öörahu sulle!

Mängumees: Head rahulikku ööd! - (astub laua juurde, seab veekannu ja leivatüki keset lauda ja süütab küünla) Täna õhtul süüdatakse kõikjal küünlad - lauad on kaetud piduroogadega - kuusepuud on ehitatud - kõik on valmis suureks õhtuks - varsti saabuvad külalised...

(astub akna juurde ja avab selle. Torm on vaikinud, tumedas taevas kiirgavad tähed - kauguses sätendavad majade tuled)

Torm on raugenud - väljas on sügav ja rahulik talveöö - jõuluöö - kuulete - jõuluöö! (tõttab kasti juurde voodil ja avab selle) Täna õöl ei tohi keegi pimedas peidus olla! Mitte teie mu nukukesed! Ei! Tule välja mu printsess Kuldjuuks - astu julgesti akna juurde, (võtab nuku Kuldjuukse kastist ja läheb sellega avatud akna juurde ja asetab nuku aknalauale püsti) Siit kõrgelt näed säravaid jõulutulesid - ülal sametpehme öö, taevas ja kauged kiirgavad tähed - paremat paika ei ole terves maailmas ...

Kuldjuuks! Ja sina, kuhu sa jääd mu Margus? (Tõttab kasti juurde tagasi) Ära peida end sugugi (võtab nuku Marguse kastist ja astub sellega samuti akna juurde, asetades ka selle aknalauale) Vaata, Kuldjuuks on juba siin - milline särav öö on väljas! (astub tagasi laua juurde) - Olete nüüd minu külalised!

- siin on kõike mida iganes soovite - (istub laua taha, joob kannust vett ja murrab leiba) magusaid jookke - ja toite - nii palju - üks maitsvam kui teine ja lõhnavam! Tulge! Jõululaud ootab teid!

Kuldjuuks ja Margus: (korraga) Ei!

Mängumees: Ei?

Kuldjuuks ja Margus: Ei!

Kuldjuuks: Sul ei ole mingisuguseid jõulurooge!

Margus: Ei lõhnavaid sööke, ega magusaid jookke!

Kuldjuuks: Sul on kannus vaid leige vesi -

Margus: Ja peos poolkuivanud leivatükk -

Mängumees: Kuidas? Siis vaadake - siin on ju jõululaud -

Kuldjuuks: (nutuselt) Sul ei ole midagi - alati sa mängid...

Margus: Mängid nagu oleks, - aga midagi ei ole! Sul ei ole kunagi raha - ei õigeid riideidki seljas - mitte midagi - ka mitte suutäit süüa - mitte midagi!

Kuldjuuks: Sa ütled, et ma olen - printsess - aga ma olen vaid nürustes riietes vaene tüdruk!

Margus: Ja mina samasugune tühipaljas poiss - ei mingi rüütel!

Mängumees: Aga lapsed - mu lapsed - !

Kuldjuuks ja Margus: Meie ei ole sinu lapsed!

Mängumees: Aga te olete ju minu mängukastist!

Kuldjuuks: Meie ei taha enam olla kinni seal pimedas mängukastis! -

Margus: Tahame väljas olla teiste laste hulgas! -

Kuldjuuks: Tahame nendega koos laulda, hõisata ja rõõmsad olla -
- nendega mängida! -

Margus: Mitte enam sinuga - kuuled sa! Sest sa oled pea alati väsinud - ega jõua enam mängida!

Mängumees: Aga Kuldjuuks - mu printsess - Margus!?

Kuldjuuks: Ei! Mitte minutikski enam tagasi sinna pimedasse mängukasti!

Mängumees: Aga kuhu siis - teie olete ju minu nukud? Teie olete ainsad, kes mul veel on! - Me rändame jälle koos - kuhu aga soovite - ja laulame ja mängime - ma ei olegi nii väsinud - ma jõuan veel - uskuge! - Koos rändame veel pikki teid - ja mängime paljudele lastele - suurtele ja väikestele...

Kuldjuuks: Kahju on sinust, Vana Mängumees!

Margus: Sa püüad petta meid ja iseennast -

Kuldjuuks: Me peame rändama nüüd ilma sinuta - Vana Mängumees -
sa oled väsinud - (ulatab käe Margusele) sa pead puhkama -
ja meie peame ruttama, Margus - kõik lapsed ootavad meid!
(nukud lahkuvad koos aknalt)

Mängumees: Printsess! - Mu printsess - Kuldjuuks! - Oodake! - (tõt-
tab voodi juurde) Kus on mängukast - (haarab kasti sülle,
püüdes seda sulgeda, langeb aga jõuetult voodile) Oodake -
mängukast - tuleb sulgeda... äh! See on tõesti raske!
laseb kasti libiseda voodi kõrvale, istub voodile) -
ma pean tõesti enne pisut puhkama... naljakas - ainult
pisut puhkust - siis ma tulen kohe... kohe, mu nukukesed...
(langeb väsinult voodile pikali).

Küünal laual on kustunud, pööningukamber on täitunud kum-
malise valgusega, kaugelt kostab vaevalt aimatavat
"Ränduri laulu"... Uksel tasane koputus, siis avaneb uks
aeglaselt ja ettevaatlikult Kuldjuuks ja tema järel Mar-
gus astuvad sisse.

Kuldjuuks: (tõttab voodil oleva Vana Mängumehe juurde). Vana armas
Mängumees - (Margusele) Ta on magama jäänud -

Margus: Armas Mängumees -

Kuldjuuks: Ta on väsinud - las ta puhkab -

Mängumees: (ärgates) Kes hüüdis - ei ma ei ole väsinud - ei mitte
sugugi - tunnen end nii väljapuhanuna ja tugevana - (tõu-
seb voodilt) Sina mu Kuldjuuks - mu printsess - ma tead-
sin, et sa ei lahku minust, ka sina Margus (haarab nende
kätest) - te tulite tagasi! Nüüd on kõik jälle hea! Nüüd
mängime jälle koos - ja rändame koos - kasvõi maailma
lõpuni!

Kuldjuuks ja Margus: (noogutavad rõõmsalt)

Mängumees: (õhinaga, nagu kartes et teised jälle lahkuvad) Me al-
game kohe oma teatrietendusega - nagu alati sadasid
kordi varem -

Margus ja Kuldjuuks: (noogutavad jälle rõõmsalt) Jaaa! -

Mängumees: Oo - pealtvaatajaid on palju - lugematult palju säravaid silmi on sihitud meie poole - ma olen nagu pisut närvi-
line - aga me avame nüüd oma mängukasti -

Kuldjuuks: Vana ja noor,
väike ja suur!
Tulge ja vaat'ke
me teatrit! -

Margus: Rõõmus ja kurb,
terve ja närb!
Tulge ja vaat'ke
me teatrit!

Mängumees: Tulge nüüd kõik,
siin on see paik,
kus rõõmsalt
kõik oleme koos!

Kõik: Vana ja noor,
väike ja suur!
Tulge ja vaatke
me teatrit!

Mängumees: Ja nüüd "Nõiutud luud", muinasmäng kolmes pildis!
Eesriie.

Kuldjuuks: (luud käes) Mina väike vaene teenija-tüdruk pean iga päev pühkima ja puhastama oma peremehe tuba, kööki, eeskoda ja õue. (Pühib hoolega tuba) Ja pühi ja pühi - igalt poolt - toast kööki ja köögist ettekotta ja eeskojast õue - pühi ja pühi - päev päeva järele, peremees on kuri, käib alati mu kannul hüüdes ja käsutades - oh, juba tulebki!

Margus: (On endale kaap-kübara pähe pannud ja hüppab tüdruku juurde hüüdes): Pühi siit! Ja siit! Pühi siit ja siit!

Kuldjuuks: (Tõttab luuaga pühkides ees ja Margus tema kannul) Oeh, oeh, - hinge võtab välja! Oeh!

Margus: Ja siit ja siit - ja siit ja sealt ja eeskojast! (Tõttavad pühkides välja, tüdruk kohe üksinda tagasi, jätkab pühkimist)

Kuldjuuks: Ja siit eeskojast - ja siit - ja siit pimedast nurgast!

- Konn: Aiii - i, ära kraabi silmi peast!
- Kuldjuuks: Uih! Mis kole elukas see siin on? Siin eeskoja pimedas nurgas - kasi välja siit! (Lööb luuaga siia - sinna)
- Konn: (Hüppab lauale) Ära löö mind!
- Kuldjuuks: Konn! Kasi välja siit! (Lööb uuesti luuaga) Kasi õue!
- Konn: Õue? Pai, kallid tütrekene, õues on talve külm -
- Kuldjuuks: Olgu! Eeskoda peab puhas olema, siin ei ole sinu magamise koht!
- Konn: Ma ei tülita kedagi - luba mul ikka siin pimedas koja nurgas puhata, ole hea laps! Sa ei pea seda kahetsema - võibolla saan ka mina sind aidata!
- Kuldjuuks: Sina, tühi-paljas konn!
- Konn: Kes teab - võibolla ma ei olegi nii harilik tühipaljas konn!
- Kuldjuuks: Ei olegi harilik konn - võibolla oled ehk nõiutud prints?
- Konn: (Kõigutab salapäraselt pead) Ei, nõiutud prints ma ei ole - aga - kui lubad mul siia ettekotta jääda - täidan tasuks selle eest ühe su soovi...
- Kuldjuuks: Ühe minu soovi - oi! Minu pärast võid siin eeskojas tukkuda nii kaua kui tahad! - Omavahel öeldud - poe aga kapi taha peitu, et peremees sind ei näeks! No, mis ma soovin endale?
- Konn: Võid soovida, mis tahad - aga ainult üks kord - ja ruttu!
- Kuldjuuks: üks kord ja ruttu! Oh! Mis ma siis peaksin soovima! Alati on mul nii palju soove ja nüüd kui võin soovida - siis ei tule ühtegi meelde! - Noh, ütelge teie, mis ma peaksin soovima, ruttu! - (lastele) Kes teab - kas kotitäie kompvekke?
- Konn: Mida?
- Kuldjuuks: Ei, ei midagi - ma ainult mõtlen!
- Konn: Mõtlen ruttu!
- Kuldjuuks: Ruttu jah! Kui ma sooviksin õige ühe koogi - õige suure koogi martsipaniga -
- Konn: Martsipani - ?
- Kuldjuuks: Ei, ei - oota nüüd! Või sooviksin terve selle toa täie šokolaadi - ei, ei - mis see peaks siis olema? - (jookseb edasi-tagasi) kes teab - kes saab mind aidata? (kõmistab luua otsa, kukub kõhuli) Aii -i! Luud! Luud!

(Hüppab püsti luud peos) Luud - nüüd ma tean!

Konn: Mis?

Kuldjuuks: Luud - seda ma olen alati soovinud päevast päeva kui pühin! -

Konn: Luuda?

Kuldjuuks: Jah, luuda mis ise pühib! ütle aga - luud pühi! - ja luud pühib ise kõik puhtaks, toa, eeskoja, köögi ja õue - endal ei ole tarvis sõrmegi liigutada!

Konn: Luud, mis ise pühib?

Kuldjuuks: Eks ole?

Konn: Jah, luua sa saad - aga et ta ise pühkima hakkaks - see on raske!

Kuldjuuks: Tähendab, et niisugust luuda ei ole?

Konn: Ei ole - aga seda saab teha! - Just - teha! Nüüd ma tean! Oota! Ma tunnen kolme armast tädikest -

Kuldjuuks: Kes need on?

Konn: Need on minu vana-vana-vana ema isa onu venna vaderi-poja tädikesed - väga targad - need aitavad kindlasti mind - nemad teevad niisuguse luua nagu soovid!

Kuldjuuks: Kus need armsad tädikesed elavad? -

Konn: Tee sinna viib läbi seitsme paksu metsa -
läbi seitsme pimedada oru -
läbi seitsme sügava jõe!

Kuldjuuks: Oo - nii kaugel! -

Konn: Mitte sugugi - väike nõiasõna "vupsti"! - ja ma olen kohe seal - enne kui sa jõuad sajani lugeda - oskad sa sajani lugeda? - kui ei, siis loe üheksakümmend üheksani -

Kuldjuuks: Aga mis nende tädikeste nimed on?

Konn: Nimed! - Väikene Ääh ja Keskmise Ööh ja Suur Uuh!

Kuldjuuks: Niisugused nimed - need pole ju harilikud -

Konn: Need ei ole harilikud tädid kah! Need on nõiamoorid!

Kuldjuuks: Oh! (Käsi silmi ette pannes, hakkab kiiruga lugema)
üks, kaks, kolm (jne.)

(Eesriie)

2. pilt.

Nõiamoorid Ääh, Ööh ja Uuh tantsivad ümber tulel podiseva paja, Kräuks-Nõiameister liigutab suure puukulbiga pajas vedelikku. Nurgas suur luuaraagude hunnik, kust nõiamoorid raagusid võtavad, paja alla panevad ja siis hõõguma puhuvad.

Nõiad: (Paja ümber) Siiber, saaber

kiiber, kaaber - kopsti!

Niiber, naaber -

liiber, laaber - napsti!

Ja sipsti ja vipsti! (jäävad korraga kuulatama)

Jaa -aa vupsti!

(Istuvad tule äärde maha üksteise järele - pistavad oma pikad ninad kokku ja itsitavad naerda)

Konn: (Hüppab aknale) Vupsti! Siin ma olen!

Ääh: Mis sa soovid?

Ööh: Mis sul viga?

Uuh: Kõnele!

Konn: Armsad tädikesed, olen hädas - suures - hädas!

Ääh: Ääh!

Ööh: Ööh!

Uuh: Uuh! Kõnele!

Konn: Lubasin ihe tütarlapse soovi täita - aga ei suuda! -

Nõiad: Ei suuda! Kuulmatu! Siis oled kadunud!

Konn: Aidake mind armsad tädikesed!

Ääh: Mis see oli?

Ööh: Mis sa lubasid?

Uuh: Kõnele!

Konn: Luud - see õnnetu luud!

Nõiad: Luud?

Ääh: Siin murgas -

Ööh: On oksaraod -

Uuh: Tee neist luud ja vii sellele kellele lubasid -

Nõiad: Lihtne!

Konn: See ei ole nii lihtne, tädikesed - see peab niisugune luud olema, kes ise pühib! -

Nõiad: Ise pühib!

Uuh: (Kräuksi poole) Kräuks-Nõinameister - kuidas on?

Kräuks: Nja - a! näh! (mõtleb) Meil peab olema opo-opa-ludi-jookus!

Kõik: Opo-opa-ludi-jookus?

Konn: Mis see on?

Kräuks: Jäh! See on see imerohi, mis luuaraod luuaks teeb ja need ise pühkima paneb!

Konn: Opo-opa-luu-jookus!

Kräuks: Opo-opa-ludi-jookus - ja selle imerohu keedame kohe! (kratsib kõrvatagust ja pomiseb vormelisi oma ette)

Nõiad: (Püsti hüpates) Kohe!

Kräuks: Pudel sisaliku-saba -juppe!

Ääh: (Toob pudeli) sisaliku-saba -juppe -

Konn: Jah, juppe!

Kräuks: (Valab Äählt saadud pudelist katlasse) ja mürkmao hamba-tippe!

Ööh: (Samuti pudelit tuues) Hamba tippe!

Konn: Jah tippe!

Kräuks: Jahvatatud ristämbliku võrku ja punase sajajalgse sõrgu -

Uuh: (Toob kaks kotikest ja annab Kräuksile) ämbliku võrku ja sajajalgse sõrgu!

Konn: Jah, sajajalgseid sõrgu!

Kräuks: (Keerab rohtusid pajas, pomisedes) Siirum-saarum-liirum-laarum - lumpsti! (maitseb vedelikku) Näm - näm! (annab siis korda mööda nõidadele maitsta, kes raputavad pead)

Konn: Kuidas on?

Kräuks: Näu - näu! (võtab ja valab veel igast pudelist ja raputab kotid tühjaks patta, segab siis jälle) Siirum-saarum, liirum-laarum - lumpsti! Karsumpsi!

Nõiad: (kõrri) Karlumpsti!

Kräuks: (maitseb siis jälle) Ööö- ööh! (noogutab pead ja annab siis ka nõidadele maitsta, kes samuti rõõmsalt noogutavad)

Konn: (põnevalt) Kas liirum-laarum luua-jookus on nüüd valmis!?

Kõik: Valmis!

- Kräuks: (Võtab suure kulbiga pajast ja valab pudelisse: kõik jälgivad põnevusega. Astub siis tähtsalt pudel käes okste-
raagude hunniku juurde ja tilgutab pudelist mõned tilgad okstele) Konu-konu - krookus! - (okstehunnik hakkab end liigutama)
- Kõik: Äh-ähä- oh- oi - oi!
- Kräuks: (tilgutab jälle pudelist okstele)
Konu-konu krookus
ludi-ludi-luuu jookus!
- Konn: Opo-opa - ludi jookus!
- Luud; (okstehunnik hüppab maast - muutub luuaks, tuuseldab edasi-tagasi)
- Kõik: Aaa! Luud - luud! Luud hakkab ise pühkima!
- Kräuks: (luuda keerutades) siin isavenna vaderi poeg on isepühkiv luud - nagu soovisid!
- Kõik: Siiber-saaber - sapsti! Võta luud ja mine - vupsti!
- Konn: Vupsti!

Eesriie.

3. pilt.

- Kuldjuuks: (seisab nurgas käed silmi ees ja loeb) üheksakümmend seitse, üheksakümmend kaheksa, üheksakümmend üheksa ja -
- Konn: Vupsti! (hüppab lauale) Sada! - ja siin ma olen! Konu-konu krookus, siin on sinu luua - jookus! (Luud keerutab sisse, jääb tütarlapse ette seisma)
- Kuldjuuks: Oo siis tõesti! Luud, mis ise pühib!
- Konn: Aga pea meeles - luud peab iga päev pühkima - iga päev! Kui ta ilma tööta jääb, juhtub suur õnnetus - sinuga! Ja luud hakkab vaid pühkima kui hüüad: Luuake, pühi siit nurgast ja sealt nurgast üle ukse välja!
- Kuldjuuks: See on lihtne!
- Konn: Aga vaata, et sa Luuda kellegi teise kätte ei anna - siis -
- Kuldjuuks: (viimast märkust mitte kuuldes, luuale) Kui tore ja suur sa oled, hakkame siis peale: Luuake, pühi siit nurgast ja sealt nurgast, üle ukse välja!

- Luud: (Tuiskab ühest nurgast teise ja pühib edasi-tagasi)
- Kuldjuuks: (Käsi plaksutades ja luua järel tantsides) Siit nurgast ja sealt nurgast ja üle ukse välja! (Tantsivad lõpuks luuaga välja)
- Margus: (Peremehena - on vahepeal sisenenud ja kõike seda pealt vaadanud) Näe imet! Või luud pühib kohe ise! - (mõtleb) Aga milleks siis mul veel teenijatüdrukut on vaja, anna talle ilmaasjata süüa, riideid ja maksa palka! Luud pühib ise! - Tüdruk tuleb minema ajada! - Aa - nüüd ma tean!
- Luud: (Tuleb pühkides, Kuldjuuks tema järel tantsides)
- Margus: (Tõmbab Luua oma juurde, talle sosistades) Kuule Luud, pühi see teenijatüdruk toast välja! Ruttu! -
- Luud: (Seisab kõikudes paigal, ega täida käsku)
- Kuldjuuks: No, juba sa seisad tööta? - Luud! Pühi siit nurgast ja sealt nurgast üle ukse välja! (Keksides ühest nurgast teise, Luud tema järel)
- Margus: Ah-aa! (Tõmbab jälle Luua oma juurde) Luud, pühi siit nurgast ja sealt nurgast ja teenijatüdruk uksest välja!
- Luud: (Hüppab hooga tüdruku kallale, teda uksest välja tuuseldades)
- Kuldjuuks: Ai! Hull! Mis sa teed! Ära pühi mind välja! Kuuled! Ai - ii! (Kisades ära, Luud tema kannul)
- Margus: Tore! Nüüd on teenijatüdruk välja pühitud ja luud minu oma - trallallaa ja hopsassaa! (Keksib rõõmsalt ringi) Süüa küllalt ja aega laialt! (Heidab end voodile)
- Luud: (Tuleb tuisates sisse)
- Margus: Luud pühi siit nurgast ja sealt nurgast ja üle ukse välja! (Naerab lõbusalt) Küll pühib!
- Luud: (Tormab jälle käsku täitma)
- Margus: (Sööb õuna ja seab end siis mõnusalt magama)
- Luud: (Tuleb jälle tuisates sisse ja jääb ootama)
- Margus: (Uniselt) ja siit nurgast ja sealt - (haigutab) ja üle ukse -
- Luud: (Tuiskab ühest nurgast teise ja jääb siis jälle ootavalt seisma)
- Margus: (Pomiseb arusaamatult ja hakkab siis norskama)

Luud: (Kõigub tegevusetult keset tuba, käib siis ringi, vaatab Peremehe poole, pühib siis voodi alt ja pealt)

Margus: (Ärkab) Oeh! Jäin vist tukkuma - ah! Luud! Mis sa sahid - puhka kah!

Luud: (Raputab pead)

Margus: Noh, pühi siis edasi - kui sul nii suur lust on - jäta aga mind rahule - ma tahan magada - noh, lase käia! Luud pühi siit nurgast ja sealt nurgast - minu pärast pühi kõik siit toast välja!

Luud: (Tormab tuuseldades Peremehe kallale ja hakkab teda voodist välja ajama)

Margus: Aii! (Valuga püsti hüpatas) Mis sul pähe tuleb - ära mind pühi! Ma arvasin - kõik praht! Mitte mind! - Kuuled - ai, ai, jäta järele - kuule! (jookseb taas ringi, luud tema järele tuuseldades, lõpuks mõlemad uksest välja) Ai! Appi! Appi!

Konn: (Ilmub lauale) Vips! Minu hea luud - mis ise pühib! Ja nüüd nad jooksid minema, luud ajades seda laiska peremeest taga! Ega mõtlegi enam tagasi tulla!
Te küsite, kuhu jäi Kuldjuuks - teenijatüdruk - sest tema see oligi! Tema läks uue peremehe juurde tööle ja pühib seal jälle hariliku lauaga edasi - sest ta on tubli tüdruk töötama - ainult õige väike viga on tal - te teate, seesama vana viga - et ta soovib endale jälle niisugust luuda, mis ise pühib! Aga - aga üksainus soov läheb ju täide!

Eesriie

Eesriie avaneb - lava on endine, nagu esimese pildi algul, tuul keerutab lund poolavatud aknast sisse, kardina ribad keerlevad tuules! Voodil puhkab Vana Mängumees. Lumehelbed keerutavad tantsus läbi hämara pööningupealse.

L õ p p